

Listayhtiöiden taloudellinen raportointi 2.12. ja 7.12. klo 8.30–12.00

Ohjelma	
8.30	<p>IFRS-tilinpäätösvalvonta</p> <ul style="list-style-type: none">■ Vuoden 2015 valvonta■ Muutoksia tehtäväkentässä■ Valvonnan kohdentuminen vuonna 2016 <p><i>toimistopäällikkö Tiina Visakorpi</i> <i>tilinpäätösasiantuntija Leena Sinisalo</i></p>
9.10	<p>Ajankohtaista liitetietoinformaation sääntelystä ja valvonnasta</p> <ul style="list-style-type: none">■ IASB:n Disclosure Initiative■ ISA-standardien muutokset liitetietojen tarkastamisen näkökulmasta■ ESMAn tiedonanto liitetietojen laadun kehittämisestä <p><i>tilinpäätösasiantuntija Kati Pajunen</i></p>
9.40	<p>IFRS-sääntely: IFRS 9:n ja IFRS 15:n käyttöönottoon valmistautuminen</p> <p><i>johtava tilinpäätösasiantuntija Virpi Haaramo</i></p>
10.00	<p>Kahvitauko</p>
10.30	<p>ESMAN ohje vaihtoehtoisista tunnusluvuista</p> <p><i>markkina- ja menettelytapavalvoja Anu Lassila-Lonka</i></p>
10.45	<p>Muutoksia listayhtiön tiedonantovelvollisuuteen</p> <ul style="list-style-type: none">■ Tiedon julkistaminen ja julkistamisen lykkääminen■ Säännöllinen taloudellinen raportointi■ Sähköinen raportointiformaatti (XBRL)■ Tiedotevarastojen verkko <p><i>markkina- ja menettelytapavalvoja Anu Lassila-Lonka</i></p>
11.15	<p>Johdon liiketoimien ilmoittaminen ja julkistaminen sekä sisäpiiriluettelot</p> <p><i>lakimies Pia Ovaska</i></p>
11.45	<p>Muutoksia liputusvelvollisuuteen</p> <p><i>johtava asiantuntija Ville Kajala (2.12.)</i> <i>markkina- ja menettelytapavalvoja Marianne Demecs (7.12.)</i></p>
12.00	<p>Tilaisuus päättyy</p>

IFRS-tilinpäätösvalvonta

Tiina Visakorpi, toimistopäällikkö

- Toteutunut IFRS-tilinpäätösvalvonta vuonna 2015
- Uusia valvontavaltuuksia tilintarkastajien toiminnan valvontaan
- Painoalueet 2016 valvonnassa

Toteutunut IFRS-valvonta vuonna 2015

- Full review -valvonta kohdentui aiempaa enemmän esiteprosessien yhteyteen
- SSM-tarkastukset (pankit)
- Teemaselvitys
 - Ruplan heikkenemisen vaikutuksia listayhtiöiden tilinpäätösraportointiin
- Heikossa taloudellisessa tilanteessa olevat yhtiöt -teemavalvonta
- Reagoiva valvonta
 - Eläkevastuut (IAS 19)
 - Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot (IFRS 5)
- Esitevalvonta
 - Transaktioiden määrä kasvanut
- Kansalliseen sääntelyyn vaikuttaminen
 - Kirjanpitolain ja tilintarkastuslain kokonaisuudistukset
 - Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi

- Esitehyväksynnällä varmistetaan arvopaperimarkkinalain edellyttämät tiedot
- Tilinpäätösvalvonnalla varmistetaan IFRS-standardien asianmukainen soveltaminen
- Esitetilanteessa ei pääsääntöisesti suoriteta tilinpäätösvalvontaa
- Poikkeukset
 - yhtiön listautuessa laaja läpikäynti (full review)
 - merkittävien yrityshankintojen ja rakennejärjestelyjen yhteydessä käydään läpi transaktion ja järjestelyn IFRS-käsittely
- Esitteeseen sisältyvä tilinpäätös voidaan kuitenkin aina ottaa valvonnan kohteeksi, jos Fiva katsoo sen tarpeelliseksi

Valvontatapaukset 2015 ja 2014

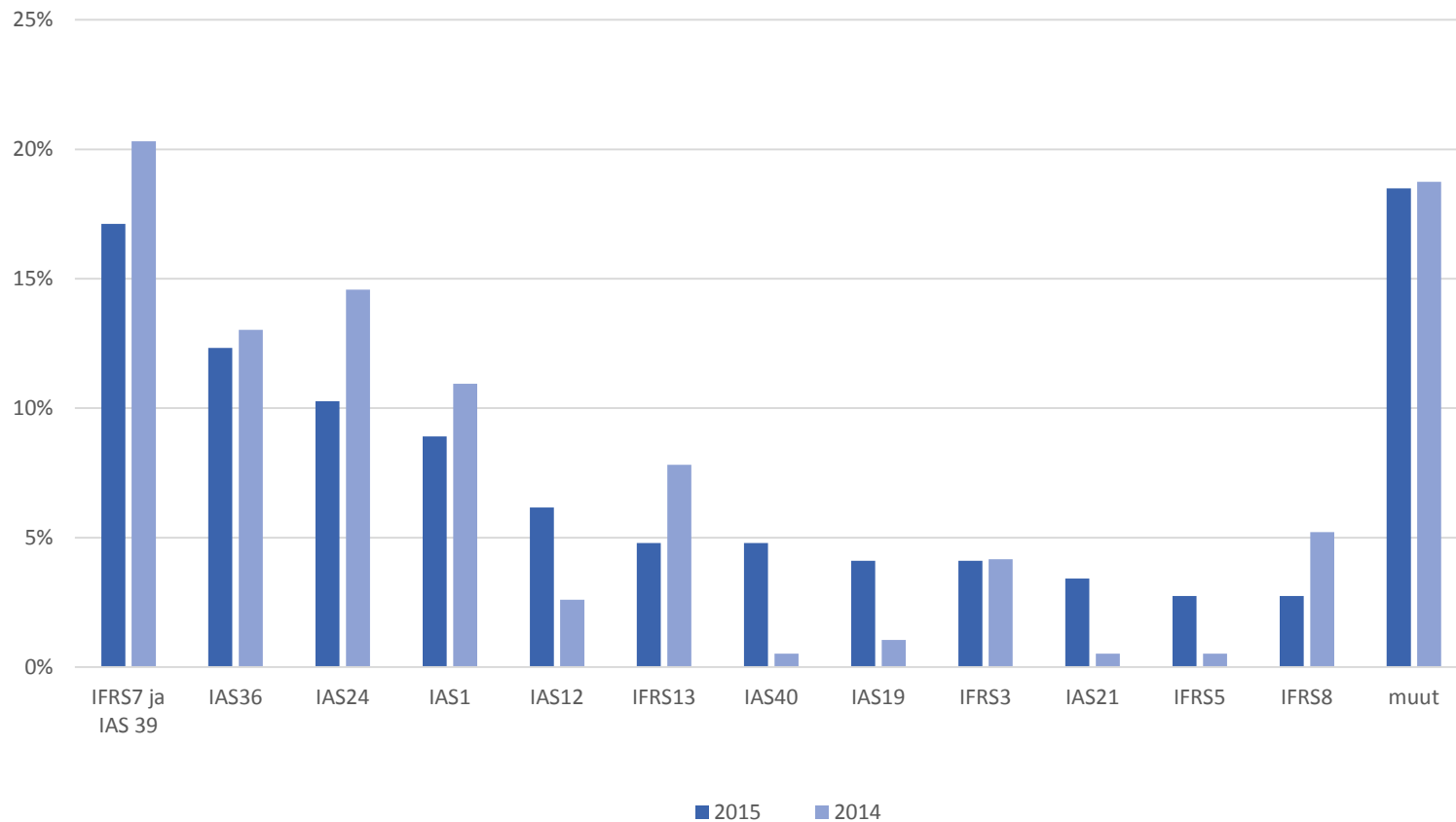

	2015e	2014
Full review	14	10
Teemavalvonta	8	7
Reagoiva valvonta	12	10
Esitteiden IFRS-valvonta	15	9

Valvontahavainnot standardeittain

Valvonnan kohdistuminen standardeittain, %-osuuksin

Valvontahavainnot

Liiketoiminnan arvonalentuminen

- Hitaan kasvun aika korostaa kriittisen arvioinnin merkitystä arvonalentumistestauksissa
- Liiketoiminnan kohdistaminen rahavirtaa tuottaville yksiköille
 - Sisäiset raportit joilla toimintaa ohjataan
 - Mitä liiketoiminta kuvastaa ja mitä yksiköitä se hyödyttää
 - IFRS 8:n kautta määritetään vain testauksen enimmäistaso
- Kolmannes havainnoista kohdistui vastaisia rahavirtoja koskevien arvioiden perusteisiin
- Diskonttauskoron kuvastettava markkinoiden näkemystä tarkasteluhetkellä
- Liitetietojen ymmärrettävyys ja selkeys
 - Käyttöarvon taustalla olevat tekijät (IAS 36.134 (d))
 - Herkkyysanalyysi

→ IFRS-valvonnan finanssikriisin jälkeiset esitykset ja raportit edelleen ajankohtaisia

- Yrityssaneerausprosessissa edellisvuotta enemmän listayhtiöitä
 - Yhdellä yhtiöllä muu kuin toiminnan jatkuvuus (non-going concern) laatimisperustana
- Olennaisia epävarmuustekijöitä toiminnan jatkuvuudesta esitetään vasta äärimmäisissä tilanteissa
 - Johdon harkinnasta kertominen IFRS IC:n kannanoton mukaan
- Toiminnan jatkuvuudesta esitettyjä tietoja ei ole linkitetty rahoitusriskien hallintaan
- Suunnitelmista annetaan liian optimistinen kuva
- Tietoja ei ole tuotu riittävässä määrin esille osavuosikatsauksissa, viitataan vanhoihin tilinpäätöstietoihin
- Tietoja ei ole päivitetty osavuosikatsauksittain

→ IFRS-valvonnan apupaketti vuodelta 2014 ”Tilinpäätösinformaatio yhtiön heikossa taloudellisessa tilanteessa” edelleen ajankohtainen

- Ennusteille annetaan arvioinnissa liikaa painoarvoa
- Rahavirtaennusteet ajanjaksolta jolta ennakointi luotettavaa, esimerkiksi enintään 5 vuotta
- Vakuuttavaa näytön erityisvaatimusta ei usein ymmärretä
- Liikearvon ja laskennallisen verosaamisen tilinpäätöskäsittelyn eroa ei hahmoteta
- Vakuuttavaa näyttöä ei ole dokumentoitu, vaan tehdään vasta Finanssivalvonnalle
- Kirjataan usein joko kaikki tai ei mitään
- Vakuuttavasta näytöstä ei esitetä tarpeeksi tietoja tilinpäätöksessä

→ Tuloksen parantuessa laskennallinen verosaaminen voidaan/pitää kirjata takaisin taseeseen

- Lähipiirin määrittelyssä edelleen puutteita
- Lähipiiriin kuuluvien henkilöiden läheisiä perheenjäseniä ei ole aina huomioitu (IFRIC Update toukokuu 2015)
- Kaikkia lähipiiriliiketoimia ei aina esitetä tilinpäätöksessä
- Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden kompensaaation yhteismäärää ei esitetä: tärkeää yhtiöiden vertailevuuden kannalta
- Kirjanpitolautakunnan lausuntoa eläkesitoumuksista on noudatettu

→ Vuoden 2015 uudistetussa hallinnointikoodissa uusi lähipiirisuositus

Valvontahavainnot IAS 19

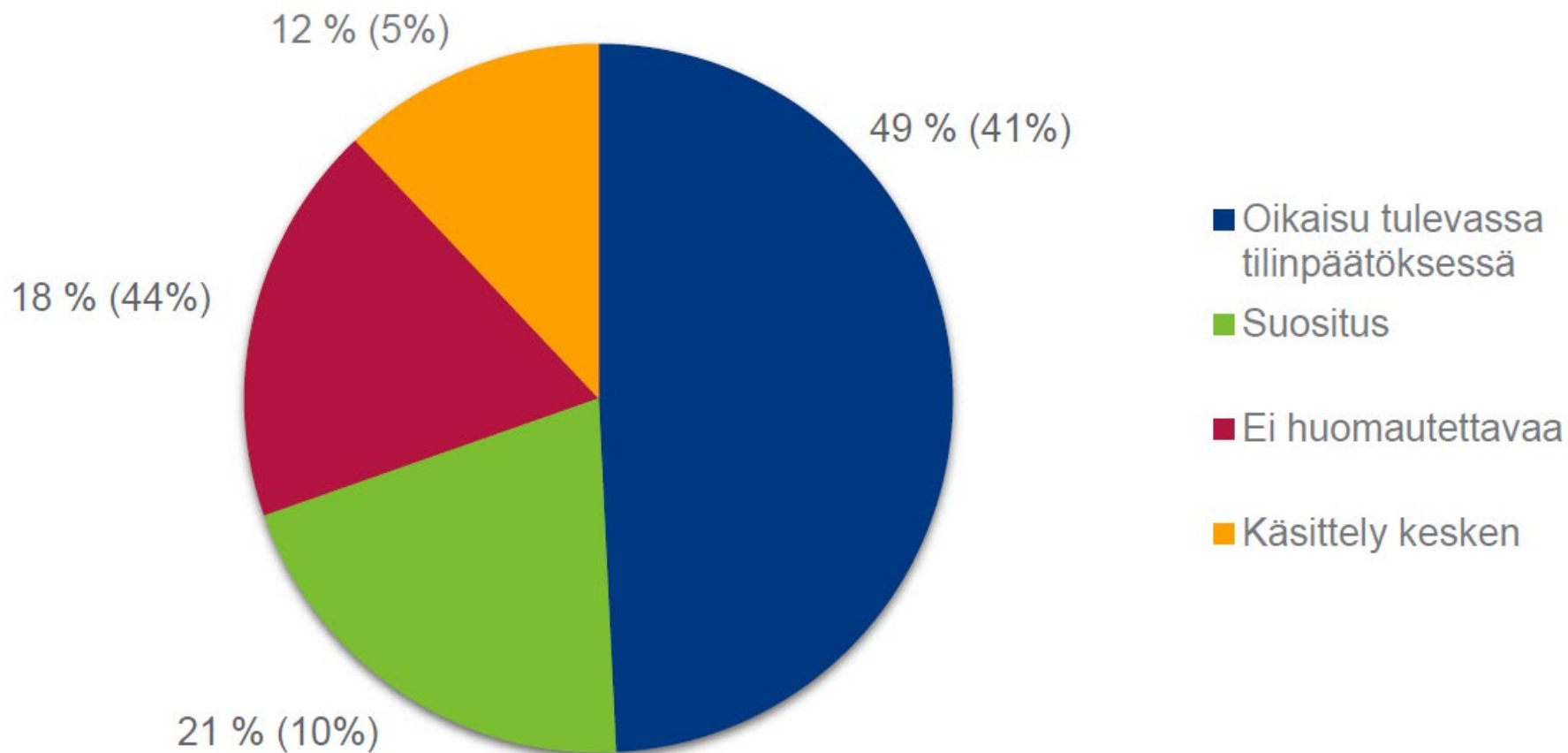
Eläkeuudistuksen vaikutukset etuuspohjaisiin järjestelyihin

- Eduskunta hyväksyi eläkelainsäädännön muuttamisen marraskuussa 2015
 - Presidentti vahvistaa vielä lait
 - Lainsäädännön muutokset otetaan huomioon vuoden 2015 tilinpäätöksissä
- Finanssivalvonta on kartoittamassa yhtiöiden työeläkelainsäädännön muutosten vaikutuksia ja tilinpäätöskäsittelyä
- Järjestelyt
 - Eläkesäätiö tai -kassa, jossa järjestetty TyEL:n mukainen työntekijöiden eläketurva
 - Lisäeläkejärjestelyt, erilaisia sopimuksia
- Sääntely
 - IAS 19.104 – Muutos etuuspohjaiseen järjestelyyn, josta aiheutuu aiempaan työsuoritukseen perustuva meno
 - IAS 19.87(e) – Vakuutusmatemaattisen oletuksen muutos, joka kirjataan muihin laajan tuloksen eriin

→ Samaa taloudellista ilmiötä tulee käsitellä samalla tavoin IFRS-tilinpäätöksissä

Yhtiöiltä edellytetyjen toimenpiteiden jakautuminen yksittäisten valvontahavaintojen perusteella 2014 ja 2013

Uusia valvontavaltuuksia tilintarkastajien toiminnan valvontaan

Finanssivalvonta

FivaLaki 1 luku *Tehtävät* 3 §:n 2 momenttiin 7 a kohta

7 a) valvoo tilintarkastajia siten kuin tilintarkastuslain (1141/2015) 9 luvun 2 §:ssä säädetään;

TTL 9 luku 2 §

- Edellyttää, että Tiva ja Fiva toimivat tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä
- Fivalla itsenäiset tutkintavaltuudet reagoivaan valvontaan
 - Fivan valvottavan tai listayhtiön valvonnan niin edellyttäessä Fiva voi tutkia, onko tilintarkastaja toiminut TTL:n ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti
- Tilintarkastajista uusi valvottavaryhmä Fivalle
- Fiva esittelee valvonta-asian tilintarkastuslautakunnan ratkaistavaksi

Patentti- ja rekisterihallinto

PRH:n lakia 2 § *Tehtävät*

- ...ja tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettua tilintarkastusvalvontaa koskevat asiat sekä tarjoaa näihin tehtäviin liittyviä tietopalveluja.

PRH:sta annetun valtioneuvoston asetus 1 § *Tehtävät*

- 6) kehittää tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitetun

Tilintarkastusvalvonnan menettelytapoja

Tilintarkastusvalvonta

TTL:n 7 luku 2 §

- Tilintarkastusvalvonta vastaa tilintarkastuksen yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä sekä tilintarkastajien valvonnasta.

Tilintarkastuslautakunta

TTL:n 7 luku 4 §

- Tilintarkastusvalvonnassa toimii ratkaisutoiminnassaan itsenäinen tilintarkastuslautakunta.

- 1.1.2016 lähtien Finanssivalvonnalla on itsenäinen toimivalta tutkia tilintarkastajien toimintaa valvottavan (FivaL:n 4 §) tai listayhtiön valvonnan yhteydessä (FivaL:n 5 §)
- Valtuuksien tavoitteena tehostaa finanssisektorin tilintarkastajien valvontaa
- Itsenäinen toimivalta merkitsee IFRS-valvonnassa seuraavaa:
 - Suora tiedonsaanti tilintarkastajalta ja pääsy tilintarkastajien työpapereihin
 - Esim. olennaisuuden määrittelyä tilintarkastuksessa ja tilintarkastajan käyttämä harkinta
 - Tilintarkastajien työn tutkinta, josta mahdollinen seuraamusesitys Tilintarkastuslautakunnalle

- 17.6.2016 lähtien finanssivalvojilla sekä pankkien että vakuutusyhtiöiden tilintarkastajilla on velvollisuus käydä säännöllistä vuoropuhelua, joka on merkityksellistä osapuolten tehtävien suorittamiseksi
 - Molemmat vuoropuhelun osapuolet vastaavat tämän vaatimuksen täyttämisestä
- Euroopan pankkivalvontaviranomainen (EBA) on valmistellut (tällä hetkellä konsultaatiolla) vuoropuhelusta ohjeen finanssimarkkina- valvojille
- Ohjeen tarkoitus on tehostaa vakavaraisuusvalvontaa ja parantaa tilintarkastuksen laatua finanssisektorilla

Painoalueet 2016 valvonnassa

- Vallitsevan taloudellisen tilanteen vaikutukset tilinpäätöksiin
 - Euroopan korkoympäristön vaikutukset
 - Altistuminen volatiilisiin ja alhaisiin hyödykehintoihin
 - Valuuttakurssi- ja maariskien vaikutukset
- Rahavirtalaskelmat ja niihin liittyvät liitetiedot (IAS 7), erityisesti
 - Rahavirtojen luokittelu
 - Käteisvarojen ja muiden rahavarojen määrittely
 - Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa
- Käyvän arvon määrittäminen ja siihen liittyvät liitetiedot (IFRS 13)
 - Käyvän arvon määrittäminen IFRS 3 *Liiketoimintojen yhdistäminen*, IAS 40 *Sijoituskiinteistöt* ja IFRS 5 *Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* mukaisesti sekä näistä annetut liitetiedot
 - Kuvaus arvostusmenetelmistä ja syöttötiedoista tasolle 2 ja 3 arvostetuista eristä ja maininta mikäli on tehty muutoksia käytetyissä menetelmissä

- Vuoden 2015 ESMAN painoaluista edelleen kiinnitettävä huomiota:
 - Määräysvallan ja yhteisen määräysvallan arvioimiseen (IFRS 10–11)
 - Määräysvaltaa arvioitaessa käytetyistä merkittävään harkintaan perustuvista ratkaisuksista ja oletuksista annettaviin liitetietoihin
- Uudet IFRS-vaatimukset
 - IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* voimaan 1.1.2018
 - IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* voimaan 1.12.2018
 - ESMA rohkaisee yhtiöitä aloittamaan uusien standardien vaikutusten kartoittamisen ajoissa
 - ESMA myös muistuttaa IAS 8.30–31:n vaatimuksesta kertoa jo julkaistun, muttei vielä sovellettavissa olevan standardin vaikutuksista tilinpäätöksessään

- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit*
- IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista*
- IFRS 3 *Liiketoimintojen yhdistäminen* – yritysjärjestelyt sekä listautumiset
- Heikossa taloudellisessa tilanteessa olevat yhtiöt
- SSM-valvonta

Ruflan heikkenemisen vaikutuksia listayhtiöiden tilinpäätösraportointiin

Finanssivalvonnan selvitys

Leena Sinisalo, tilinpäätösasiantuntija

- Selvityksessä käytiin läpi 20 listayhtiön tilinpäätöstietoja v. 2013 ja 2014
- Selvityksestä on julkaistu artikkeli Markkinat 1/2015 -tiedotteessa
- Finanssivalvonta odotti, että Venäjän heikko taloustilanne olisi kannustanut yhtiöitä laatimaan olosuhteiden edellyttämää yksityiskohtaisempaa ja järjestelmällisellä tavalla esitettyä tilinpäätösinformaatiota
- Finanssivalvonta katsoo, että Venäjän taloustilanteen ja ruplan heikkenemisen vaikutusten olisi tullut näkyä tilinpäätöstietojen painotuksessa

- Mitä kerrotaan transaktioriskistä
 - yhtiöt kertoivat, miten yhtiö altistuu valuuttariskeille ja miten riskejä hallitaan (IFRS 7.33)
 - kaikki kertoivat tärkeimmistä valuutoista sanallisesti (IFRS 7.34(c))
 - 8 yhtiötä jätti esittämättä valuuttaposition kokonaan (IFRS 7.34(a))
- Herkkyysanalyysi ruplamääräisestä transaktioriskistä (IFRS 7.40)
 - lähes kaikki yhtiöt antoivat ruplariskistä herkkyystietoja
 - 7 yhtiötä esitti ruplariskien herkkyysanalyysin, mutta ei valuuttaposition tietoja riskistä (IFRS 7.34(a))
 - yleisimmin käytettiin 10%:n herkkyyttä, harva yhtiö nosti prosenttia v. 2014 tilinpäätöksessä
- Mitä kerrotaan ruplamääräisistä nettoinvestoinneista
 - 19 yhtiöllä valuuttamääräisiä nettoinvestointeja ulkomaiseen yksikköön
 - 16 yhtiötä kertoi, onko yhtiöllä ruplamääräisiä nettoinvestointeja vai ei
 - näistä yli puolet kertoi ruplamääräisen nettoinvestoinnin määrän
 - 8 yhtiötä esitti herkkyysanalyysin
 - 5 yhtiötä esitti ruplamääräisistä eristä kauden aikana muihin laajan tuloksen eriin kirjatut määrät

- Mitä kerrotaan suojaustoimenpiteistä
 - transaktioriskien suojaamisesta kertoi 12 yhtiötä
 - translaatoriskien suojaamisesta kertoi 14 yhtiötä
 - tilinpäätöksistä ei käynyt aina ilmi, mitä erää yhtiö sisällyttää transaktioriskiin ja mitä translaatoriskiin
 - ruplien suojaamisesta ja suojaamatta jättämisestä kerrottiin usein ylätasolla ja suppeasti niin, että selkeää kuvaa oli mahdoton saada
 - hyvissä liitetiedossa suojaaminen ja suojausaste kävi selkeästi ilmi valuuttapositiona

- Rahoituseriin kirjatut valuuttakurssierot
 - tilinpäätöksestä ei aina käynyt ilmi, mihin yhtiö kirjaa eri eristä syntyvät kurssierot (IFRS 7.21)
 - 10 yhtiöllä huomattavia muutoksia valuuttakurssieroissa, mutta vain yksi yhtiö kertoi, miten rupla on näihin muutoksiin vaikuttanut
- Rahoitussopimukseen sisältyvät kovenanttiehdot
 - puolet yhtiöistä esitti tärkeimmät kovenanttiehdot ja sopimuksissa vaaditut kovenanttitasot
 - 4 yhtiötä kertoi, että ruplan heikentyminen on vaikuttanut kovenanttiehtojen saavuttamiseen (IFRS 7.18-19)
- Viittaukset
 - viittauksia ei tilinpäätöksissä juurikaan käytetty (IFRS 7.B6)
 - viittausten puuttuminen heikensi merkittävästi lukijan mahdollisuutta muodostaa kokonaiskuva tilinpäätösvaikutuksista

- Liitetietojen laatu vaihteli yhtiöittäin
 - laadussa ei tapahtunut merkittävää parantumista yhtiötasolla (2013/2014)
 - tyypillisesti 2014 lisättiin joitakin ruplatietoja
 - jotkin yhtiöt vähensivät annettujen tietojen määrää
- Kaksi selkeimmän kokonaiskuvan antanutta tilinpäätöstä olivat eri kokoisten yhtiöiden laatimia
 - toinen edustaa suuryritysten sarjaa, joka seikkaperäisesti kertoo erilaisista riskeistä (sivumääräisesti laaja)
 - toinen edustaa pientä yritystä, joka tiivistetysti lyhyeen tilinpäätökseen on saanut erittäin selkeän kuvan merkittävästä ruplariskistä

Markkinaolosuhteiden muutosten vaikutus tilinpäätöksiin – ESMA:n painoalue 2016

- ESMA:n painoalue IFRS-valvonnassa 2016
- Valuuttakurssit ja maariskit
 - maariski tulee huomioida varojen ja velkojen arvostamisessa (arvonalentumiset, varausten ja vastuiden arvioinnissa) ja käytettyjen oletusten tulee olla linjassa paikallisten taloudellisten olosuhteiden kanssa
 - ESMA muistuttaa IFRS 7:n vaatimuksista ja siitä, että annettujen tietojen yksityiskohtaisuus riippuu valuutan merkittävydestä yhtiölle
- Finanssivalvonta jatkaa valuuttakursseihin liittyvää valvontaa 2016

Ajankohtaista liitetietoinformaation sääntelystä ja valvonnasta

Kati Pajunen, tilinpäätösasiantuntija

Liitetiedot ovat tärkeä osa tilinpäätöstä

Ei riittävästi
olennaista
tietoa

Boilerplate-
tyyppiset
liitetiedot

Disclosure
problem

Liian paljon
epäolennaista
tietoa

Epäonnistunut
viestintä

- IASB:n Disclosure Initiative
- ISA-standardien muutokset koskien liitetietojen tilintarkastusta
- Liitetietoinformaation valvonta

IASB:n Disclosure Initiative

- Valmiit projektit:
 - Muutokset IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen* julkaistiin joulukuussa 2014
 - Parannettua IAS 1:ä sovelletaan tilikausilla, jotka alkavat 1.1.2016 jälkeen, mutta aikaisempi soveltaminen on sallittua
- Implementointiprojektit:
 - Muutokset IAS 7:ään *Rahavirtalaskelmat*
 - ED annettiin joulukuussa 2014. Kommentointiaika päättyi 17.4.2015. IASB käsittelee parhaillaan saatua palautetta
 - Muutokset IAS 8:aan *Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet*
 - IASB pyrkii julkaisemaan ED:n vuoden 2016 alkupuolella
- Tutkimusprojektit:
 - Olennaisuus
 - IASB julkaisi Materiality Statement ED:n 28.10.2015. Kommentointiaikaa on 26.2.2016 saakka
 - Liitetietojen periaatteet
 - IASB pyrkii julkaisemaan DP:n kuuden kuukauden sisällä
 - Standardikohtainen tarkastelu
 - Projekti liittyy läheisesti Liitetietojen periaatteet -projektiin

- Ymmärrettävyyttä ei saa vähentää sekoittamalla olennaista informaatiota epäolennaisen joukkoon tai yhdistelemällä olennaisia eriä, joilla on erilainen luonne tai tehtävä
- Yksittäisen standardin vaatimaa liitetietoa ei tarvitse esittää, jos se ei ole olennainen, vaikka kyseinen standardi sisältäisi listan minimivaatimuksista
- Yhtiön olisi myös arvioitava, onko sen annettava lisäliitetietoja, jos standardin noudattaminen ei tarjoa riittävästi tietoa sen tueksi, että tilinpäätöksen käyttäjä ymmärtäisi määrätyn transaktion, muiden tapahtumien ja ehtojen vaikutuksen yhtiön taloudelliseen asemaan ja tulokseen

- Taseessa sekä tuloslaskelmassa voidaan esittää lisäeriä, otsikoita ja välisummaa silloin, kun se on tarpeen taloudellisen aseman tai tuloksen ymmärtämiseksi
- Yhtiön tulee miettiä ymmärrettävyyttä ja vertailukelpoisuutta miettiessään liitetietojen rakennetta osana tilinpäätöstä. Yhtiö voi jatkossa valita vapaammin liitetietojen esittämispaikan ja -järjestyksen
- Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden tulisi olla entistä yhtiökohtaisempia
- Yhtiön on otettava huomioon toimintojensa luonne sekä toimintatavat, joita tilinpäätöksen käyttäjät odottaisivat määrätyn tyyppiseltä yritykseltä, kun se arvioi mistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista sen tulee kertoa

- Ehdotus parannetuksi IAS 7:ksi koostuu kahdesta osa-alueesta:
 - 1) Rahoituksen rahavirtoja koskeva täsmäytyslaskelma
 - Täsmäytyslaskelma avaavassa ja lopettavassa taseessa olevien määrien välillä jokaisen rahoituksen rahavirran osalta
 - 2) Maksuvalmiudesta kerrottavien tietojen parantaminen
 - Lisätietoja, joiden avulla tilinpäätöksen käyttäjät voisivat paremmin ymmärtää yhtiön maksuvalmiutta, esim. rajoitukset, jotka koskevat yhtiön kykyä käyttää rahavaroja

Ehdotus: IAS 8 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet

- Tavoitteena on selventää eroa tilinpäätöksen laatimisperiaatteen ja kirjanpidollisen arvion välillä
- Eron selventäminen on tärkeää, koska kirjanpidollisten arvioiden muutoksia ei kirjata takautuvasti, mutta tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutokset kirjataan
- Ehdotuksen mukaan asianomaisissa standardeissa määritellyt arvostusperusteiden muutokset ovat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia ja kirjanpidollisen arvion tekemisessä käytettävien syöttötietojen, oletusten ja menetelmien muutokset ovat kirjanpidollisten arvioiden muutoksia

- IFRS Practice Statement ED: *Application of Materiality to Financial Statements* julkaistu 28.10.2015
- Kommentointiaikaa 26.2.2016 saakka
- Tiedonannon tarkoituksena on antaa ohjeistusta johdolle olennaisuuden soveltamisessa IFRS-tilinpäätöksessä

Practice statement: Olennaisuuden soveltamisen näkökohtia

- Olennaisuus huomioitava koko IFRS-tilinpäätöksen tasolla
- Epäolennaisen tiedon esittäminen saattaa vähentää tilinpäätöksen ymmärrettävyyttä
- Johdon harkinta korostuu
- Tilinpäätöksen pääasialliset käyttäjät ja heidän tilinpäätöksen perusteella tekemät päätöksensä
- Sekä määrällistä että laadullista olennaisuuden arviointia on tehtävä
- Tietojen esittäminen yksittäin tai ryhmiteltynä
- Liitetietojen sijoittelu tilinpäätöksessä
- Poisjätettyjen tietojen ja virheiden merkitys

- Projektin tavoitteena on kehittää olemassa olevaa ohjeistusta tilinpäätöksen rakenteen ja sisällön määrittelemiseksi
- IAS 1:n ja IAS 8:n vaatimuksia tarkastellaan
- Tarkoituksena on kehittää esittämistä standardi (Disclosure Standard), jossa kaikki tilinpäätöksen rakenteeseen ja sisältöön kuuluvat asiat esitettäisiin yhdessä standardissa
- Projekti liittyy myös käsitteellisen viitekehyksen uudistamistyöhön
 - Ehdotuksessa käsitteelliseksi viitekehykseksi korostetaan viestinnän merkitystä
- IASB:n on tarkoitus julkaista keskustelupaperi vuoden 2016 alussa

- Projektin tarkoituksena on laatia opas, jota IASB käyttää apuna uusia ja uusittavia standardeja antaessaan
- Projektin tarkoituksena on myös tehdä parannuksia olemassa olevien standardien liitetietovaatimukseen
 - Toistoa ja päällekkäisyyttä karsitaan
- Liitetietojen periaatteet -projekti hyödyntää standardikohtaisen tarkastelun tuloksia
 - Tulevassa Liitetietojen periaatteet -keskustelupaperissa tulee olemaan esimerkki uudelleenkirjoitetusta standardista

ISA-standardien muutokset koskien liitetietojen tilintarkastusta

- Liitetietojen tilintarkastuksen terävöityminen parantaa yhtiöiden esittämiä liitetietoja ja siten tilinpäätösinformaation laatua
- IFRS-tilinpäätöksen muuttumisen myötä myös tilintarkastuksen tulee kehittyä
 - Tilintarkastuksessa kiinnitettävä entistä enemmän huomiota laadullisiin liitetietoihin
 - Kokonaisvaltainen lähestymistapa liitetietojen tilintarkastukseen
- Uudistetut ISA-standardit astuvat voimaan tilikausilla, jotka alkavat 15.12.2016 jälkeen
 - Muutoksia kymmeneen ISA-standardiin
 - ISA 200, ISA 210, ISA 240, ISA 260, ISA 300, ISA 315, ISA 320, ISA 330, ISA 450, ISA 700

Tilinpäätöksen laatijoidenkin on huomioitava tilintarkastajien uudet velvoitteet

- Liitetietoihin kiinnitettävä huomiota koko tilintarkastusprosessin ajan
- Tilintarkastajan tulee ymmärtää prosessi, kuinka johto laati liitetietoja
- Huomioitava myös tiedot, jotka saadaan varsinaisen kirjanpitojärjestelmän ulkopuolelta
- Sekä määrällisiä että laadullisia liitetietoja arvioitava, kun tunnistetaan olennaisia virheellisyyksiä
- Tilintarkastuskertomusta annettaessa huomioitava myös liitetiedot
 - Liitetiedot saattavat sisältää olennaisia asioita, jotka ovat välttämättömiä yrityksen tilanteen ymmärtämisessä

Muistiin myös tilintarkastuskertomuksen muuttuva sisältö ja tarkastusvaliokunnan lisäraportti vuodelta 2017

Liitetietoinformaation valvonta

ESMAN mukaan yhtiöt eivät ole vielä kehittäneet liitetietojaan riittävästi

- ESMA antoi kannanoton liitetietojen laadun kehittämisestä 14.10.2015
- ESMAN mukaan liitetiedoissa on edelleen ongelmia
- Liitetietojen kehittämisessä olisi oltava sekä määrällinen että laadullinen näkökulma mukana
- Yhtiöiden tulisi kiinnittää huomiota prosessiin, miten liitetiedot laaditaan
 - Liitetietojen laatiminen tulee aloittaa hyvissä ajoin
 - Liitetietojen kehittäminen on jatkuva prosessi, jossa myös tilintarkastajat ja valvojat ovat mukana
- ESMAN tavoitteet liitetietoinformaatiolle:
 - Yhtiökohtaisuus ja yhtiön oma tarina
 - Merkitykselliset tiedot helposti saatavilla
 - Olennaisuus
 - Luettavuuden edistäminen
 - Tietojen esittämisen johdonmukaisuus

- Liitetietojen tulisi kertoa juuri nimenomaisesta yhtiöstä sekä sen tapahtumista ja olosuhteista
- Liitetietojen tulisi olla niin yksityiskohtaisia kuin mahdollista
- Liitetiedot tulisi räätälöidä yhtiölle sopiviksi

Liitetiedot oli kopioitu mallitilinpäätöksestä. Luvut oli vaihdettu, mutta esitetyt asiat eivät liittyneet yhtiöön.

Tulouttamisperiaatteet oli kopioitu sanasta sanaan isomman yrityksen tilinpäätöksestä. Esitetyt tiedot eivät vastanneet todellisuutta.

Esitettiin sijoituskiinteistöjä, johdannaisia ja kehittämistoimintaa koskevat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, vaikka näitä ei yhtiöllä ollut.

Liitetiedoiksi oli kopioitu suoraan tekstikappaleita IFRS-standardeista, jotka eivät soveltuneet yhtiöön. Annettiin harhaanjohtavaa tietoa.

- Merkityksellisiä liitetietoja ovat sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yhtiön tuloksen ja taloudellisen aseman ymmärtämisessä
- Merkityksellisiä liitetietoja ovat sellaiset tiedot, joilla voisi olla vaikutusta sijoittajan päätöksentekoon
- Merkityksellisten tietojen tulisi olla helposti löydettäviä

Liikearvon arvonalentumistestausta koskevat oletukset ja menetelmät olivat muuttuneet, mutta muutoksista ei kerrottu.

Herkkyysanalyysi esitettiin käyttämällä termejä ja lukuja, joiden perusteella oli mahdoton saada käsitys arvonalentumisen riskistä.

Tulouttamisperiaatteiden selostaminen yleensä hyvin niukkaa.

- Olennaisuuden periaatteen soveltamisen tulisi johtaa siihen, että esitettävien tietojen yksityiskohtaisuutta mietitään tapaus- ja tilannekohtaisesti
- Olennaisuuden käsitteen oikea soveltaminen johtaa tilinpäätösten selkeyteen ja tiiviyyteen

Valvontakirjeestä: *Fiva toteaa, että X milj. euron tuotto suhteessa tilikauden tulokseen XX milj. euroa nähden on euromääränsä suhteen niin olennainen, että tilinpäätöksessä 20X1 olisi pitänyt antaa kyseisen tuloslaskelman erän taustasta tarkempia tietoja. Yhtiön tulee huomioida asia vuoden 20X2 tilinpäätöksen vertailutiedoissa.*

Valvontakirjeestä: *Lähipiiriliiketoimet eroavat luonteeltaan liiketoimista toistensa lähipiiriin kuulumattomien kesken, koska lähipiirin vaikutusmahdollisuudet ovat muihin henkilöihin nähden erilaiset. Tästä syystä lähipiiriliiketoimien ja -suhteiden tunteminen voi vaikuttaa arvioihin, joita tilinpäätöksen käyttäjät tekevät yhtiön toiminnasta, kuten arvioihin yhtiötä koskevista riskeistä ja mahdollisuuksista. Finanssivalvonta pitää lähipiiriliiketoimia olennaisena sijoittajainformaationa niiden luonteen takia.*

- Tilinpäätöksen teksti tulisi kirjoittaa niin selkeästi ja tiiviisti kuin mahdollista
- Olennaiset tiedot tulisi kuitenkin aina esittää, vaikka selkeyteen ja tiiviyyteen tulisikin pyrkiä
- Merkityksellinen tieto ei saisi hukkuu vähemmän tärkeän tiedon sekaan
- Tekstin tulisi olla ymmärrettävää
- Tilinpäätöksen eri osioiden uudelleenjärjestely ja ristiviittaukset mahdollisia

Valvontakirjeestä: *Fiva toteaa, että yhtiön osavuositiedot antama tieto kovenanttien rikkoutumisesta ja sen seurauksista on vaikeaselkoista.*

Valvontakirjeestä: *Fivan asiasta saaman käsityksen mukaan sivulla X esitetty tieto on ristiriidassa sivulla Y esitetyn tiedon kanssa. Yhtiötä pyydetään selventämään suojausperiaatteidensa esittämistä tilinpäätöksessä siten, että raportoidut tiedot ovat johdonmukaisia ja selkeitä.*

Kokonaiskäsitys rahoitusinstrumenteista jäi saamatta.

- IFRS-tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen tulisi olla johdonmukaisia toimintakertomuksessa ja muissa raporteissa esitettyjen tietojen kanssa

Toimintakertomuksessa on kerrottu asiasta eri tavalla kuin tilinpäätöksessä, esimerkiksi arvostukseen liittyvät muuttujat kuvataan toimintakertomuksessa eri tavalla kuin tilinpäätöksessä.

- *Taloudelliset raportit perustuvat suurelta osin enemminkin arvioihin, harkintaan perustuviin ratkaisuihin ja malleihin kuin täsmälliseen esittämiseen. (Käsitteellinen viitekehys OB11)*
 - Mihin ratkaisuun päädytään standardien soveltamisessa?
- Taloudellisesti vaikeina aikoina johdon harkinta ja arviot korostuvat
 - Liitetietojen tulee auttaa tilinpäätöksen käyttäjää ymmärtämään tehtyä harkintaa ja tehtyjä arvioita
- Milloin johdon harkinta ja arviot on tehty oikein?
 - Totuudenmukainen, ei vääristelevä
 - Huolellisesti tehty
 - Perustuu riittävään evidenssiin
 - Kohtuullinen niihin olosuhteisiin nähden, milloin se on tehty

Keskeisten johdon harkintaan ja arvioihin perustuvien valintojen käsittely tarkastusvaliokunnissa

Puutteelliset liitetiedot heikentävät tilinpäätöksen laatua tai ovat jopa IAS 8:n mukaisia virheitä

- *Virheitä voi syntyä tilinpäätöksen perustekijöiden kirjaamiseen, arvostamiseen, esittämistapaan tai niistä esitettäviin tietoihin liittyen. (IAS 8.41)*
- Finanssivalvonnalla runsaasti valvontahavaintoja liitetiedoista
 - Vaikka olisi kyse arvostusasiasta, se päättyy lopulta liitetietojen esittämiseen
- Olennaisia standardin edellyttämiä asioita ei aina ole esitetty
- Valvojan pitää tarkastella
 - Esitetäänkö standardien vastaista tietoa?
 - Esitetäänkö tiedot harhaanjohtavasti?

...pidetäänkö liitetietoja
tärkeinä?

Tilinpäätöksen
laatijat

Tarkastusvalio-
kunnat

Tilintarkastajat

Tilinpäätös on taloudellisten asioiden viestintää.

- Finanssivalvonnan artikkeli *IASB kehittää liitetietoja ja IAASB liitetietojen tilintarkastusta* löytyy osoitteesta:
http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Markkinat/Documents/Markkinat_1_2015.pdf
- ESMA:n tiedonanto löytyy osoitteesta:
http://www.esma.europa.eu/system/files/2015-esma-1609_esma_public_statement_-_improving_disclosures.pdf
- AMF:n raportti liitetietojen kehittämistä löytyy osoitteesta:
http://www.amf-france.org/technique/multimedia?docId=workspace://SpacesStore/867e30e0-807f-437c-af31-ee2686d81c4e_en_1.0_rendition
- FRC:n raportti taloudellisen raportoinnin kehittämistä pienissä yhtiöissä löytyy osoitteesta:
<https://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/FRC-Board/Consultation-Improving-the-Quality-of-Reporting-b-File.pdf>

IFRS-sääntely

IFRS 15:n ja IFRS 9:n käyttöönottoon valmistautuminen

Virpi Haaramo, johtava tilinpäätösasiantuntija

- IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* käyttöönottoon valmistautuminen
- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* käyttöönottoon valmistautuminen
- Tarkastusvaliokunnan rooli uusien IFRS-standardien käyttöönotossa
- ESMA:n lausunto talletussuojarahastomaksujen IFRS-käsittelystä
- EU:n IAS-asetuksen arvioinnin tulokset

IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* käyttöönottoon valmistautuminen

Sopimusten identifiointiin, suoritevelvoitteiden määrittämiseen, sopimuksen hinnan määrittämiseen ja allokointiin suoritevelvoitteille sekä määräysvallan siirtymiseen perustuvan tulouttamisen käyttöönotto

IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* käyttöönottoon valmistautuminen

- Voimaan 1.1.2018
- EFRAG antanut neuvon 17.3.2015 komissiolle hyväksymisestä, komission päätös odotettavissa Q1/2016
- Finanssivalvonta osallistunut TRG:n (Transition Resource Group) kokouksiin
 - IASB julkaissut heinäkuussa 2015 standardiluonnoksen selvennyksistä TRG:n (Transition Resource Group) työskentelyn perusteella.
- Yleisesti arvioitu, että johdon harkinta korostuu IFRS 15:n mukaisia laatimisperiaatteita pohdittaessa (IAS 1.122)

Liikevaihtoluku on yksi keskeisimmistä tilinpäätöksen IFRS-tunnuslukuista.

→ Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan IFRS 15 lisää liikevaihtoluvun vertailtavuutta, koska tulouttamisen periaatteet tarkentuvat IAS 18 *Tuotot* verrattuna.

IFRS 15:n käyttöönottoon valmistautuminen – vaikutusten arviointi

Vuoden 2014 tilinpäätökset IAS 8.30–31 / 30 yhtiön kartoitus

Sisältö	% (N=30)
Ei kertonut mitään	23 %
Vaikutuksia arvioidaan parhaillaan	50 %
Ei olennaisia vaikutuksia	17 %
Otettu kantaa vaikutuksiin	10 %

2015 tilinpäätöksissä edelleen kerrottava IAS 8.30–31 mukaiset tiedot

- Vaikutukset ovat yhtiökohtaisia ja siksi myös esitettävien tietojen tulee olla yhtiökohtaisia
- Yleinen käsitys Euroopassa on, että muutokset ovat merkittäviä. Finanssivalvonta ei näe, miksi Suomi poikkeaisi yleisestä käsityksestä

Finanssivalvonnan odotus on, että vuoden 2015 tilinpäätökset sisältäisivät edellisvuotta informatiivisempaa tietoa vaikutuksista.

IFRS 15:n käyttöönottoon siirtyminen - vaikutusten arvioinnista standardin käyttöönottoon

- Standardin käyttöönotosta
 - Etualalla asiakassopimukset, huomioitava erilaiset liiketoimintamallit, prosessit
 - Liiketoimintayksiköt ja konsernilaskenta yhdessä
 - Standardin viisi vaihetta ohjaavat käyttöönottoa
 - Ajan kuluessa täytettävät suoritevelvoitteet vs. yhtenä ajankohtana täytettävät suoritevelvoitteet
 - Myyntihinnan allokointi
 - Tulouttamisajankohta saattaa muuttua nykyisestä
 - Standardin käyttöönotto ei vaikuta vain liikevaihtoriiviin, vaan
 - Kustannuksia joudutaan kohdentamaan suoritevelvoitteille
 - Mahdolliset tasevaikutukset
 - Liitetietovaatimusten arviointi
 - Täysi vai muunnettu takautuva soveltaminen siirtymisessä
- IFRS 15:n käyttöönoton dokumentaatio tärkeä
 - Tukee yhtiön IFRS 15:n vaatimusten noudattamista
 - Olennaisuuden taso, jota käytetty arvioitaessa muutosten vaikutuksia
 - Julkistettavien laatimisperiaatteiden taustalla

Finanssivalvonnan odotus on, että yhtiöt panostavat IFRS 15-projekteihin.

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* käyttöönottoon valmistautuminen

Liiketoimintamalliin, odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvaan arvonalentumismalliin ja riskienhallintaan perustuvaan suojauslaskentaan perustuvan rahoitusinstrumenttisäätelyn käyttöönotto

- Astuu voimaan 1.1.2018
- EFRAG julkistanut konsultaatiolle neuvon 15.9.2015 ja lisäinformaatiota koskien IFRS 9:n yhteensovittamisesta IFRS 4:n kanssa 10.11.2015
- EFRAGin kirje komissiolle 1.12.2015: IFRS 9 täyttää IAS-asetuksen mukaisen oikean ja riittävän kuvan vaatimuksen
- Komission päätös odotettavissa H1/2016
- Tilinpäätöksissä 2015 kerrottava IAS 8.30–31 mukaiset tiedot

- Finanssivalvonnan tavoitteena on seurata valvottavien ja listayhtiöiden IFRS 9:n käyttöönottoa
 - Tavoitteena omalta osaltaan tukea standardin käyttöönottoa ja mahdollisimman yhtenäistä soveltamista.
 - Hankesuunnitelma on hyväksytty ja se tehdään yhteistyössä IFRS-valvonnan ja pankkeja ja vakuutusyhtiöitä valvovien toimistojen kanssa vuosina 2016–2017
- Suunnitelman osa-alueet
 - Taloudellisten vaikutusten arviointi – erityisesti finanssisektorilla toimivat
 - IFRS 9:n ja vakavaraisuusvaatimusten yhteensovittaminen
 - Pankkien ja vakuutusyhtiöiden standardin käyttöönoton seuranta/valvonta
 - Valvojan osaaminen – huomioitava eritasoiset osaamistarpeet

- Finanssivalvonta seuraa IASB:n perustaman työryhmän työtä.
 - Ryhmä käy läpi uuteen arvonalentumismalliin liittyviä kysymyksiä ennen sääntelyn voimaantuloa (ITG)
- Finanssivalvonta osallistuu ESMAn ja EBAn IFRS 9:n käyttöönoton osalta tehtävään työhön
- Tavoitteena seurata myös Financial Stability Boardin (ja EDTF:n), globaalien pankkivalvojen (BIS) ja vakuutusalan valvojen (IAIS) sekä tilintarkastusalaa (IAASB) sääntelevien organisaatioiden työtä

Tarkastusvaliokunnan rooli uusien IFRS-standardien käyttöönotossa

- Tavoitteena uuden standardin luotettava noudattaminen
- Uuden standardin käyttöönoton vaikutukset
 - Taloudellinen vaikutus voi olla merkittävä tai vähäinen, mutta se tiedetään vasta huolellisen arvioinnin tuloksena
 - Vaikutukset liiketoimintaan, organisaatioon, prosesseihin, järjestelmiin, sisäisiin kontroleihin ja muihin sopimuksiin arvioitava
 - Vaikutukset sijoittajille annettaviin tietoihin
 - Arviointi vaatii osaamista ja yhteistyötä konsernin sisällä
 - Aikaa ja resursseja on varattava riittävästi
- Viestintä markkinoille

→ Finanssivalvonnan odotus on, että tarkastusvaliokunnalle viedään tietoa uusien standardien käyttöönoton edistymisestä ja vaikutuksista.

Maksut talletussuojarahastoon

ESMAN lausunto 25.9.2015 koskien IFRS-tilinpäätöksiä

- Taustalla talletussuojadirektiivin muuttamista koskeva direktiivi (2014/49/EU)
- Suomen rahoitusvakuusviranomaisesta annettu laki (1195/2014), 5 Luku Talletussuoja
- Lausunto ottaa kantaa siihen, miten IFRIC 21:ä *Julkiset maksut* (IAS 37:ään *Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat* liittyvä tulkinta) tulee soveltaa talletussuojarahastomaksujen kirjanpitokäsittelyssä

Palautuskelvoton talletussuojarahastomaksu tulee kirjata kuluna täysimääräisenä silloin, kun veloitteen synnyttämä tapahtuma on tunnistettu.

- Veloitteen synnyttämä tapahtuma liittyy tiettyyn hetkeen, ja sen syntymistä tulee arvioida kansallisen lainsäädännön analyysin perusteella (talletussuojaa ja muuta pankkitoimintaa koskeva lainsäädäntö)

EU:n IAS-asetuksen arvioinnin tulokset

- 2014 syksyllä komission järjestämä julkinen kuuleminen IAS-asetuksen (1606/2002) vaikuttavuudesta
- IAS-asetuksen tavoitteena oli olla väline EU:n pääomamarkkinoiden tehostamiseksi yhdenmukaistamalla pörssiyhtiöiden taloudellista raportointia ja varmistamalla niiden tilinpäätösten avoimuus ja vertailukelpoisuus
- Komissio julkisti kesäkuussa 2015 kertomuksen arvioinnin tuloksesta parlamentille ja neuvostolle (COM(2015)301).
 - Arvioinnissa otettiin huomioon ns. Maystadtin raportti (2013), jonka perusteella IFRS-standardien hyväksymisprosessia Euroopassa on kehitetty vankemmaksi
- Arviointiperusteet
 - Vaikuttavuus, kustannustehokkuus, merkityksellisyys, sääntelyn yhtenäisyys

- Tuloksena voidaan todeta, että IAS-asetuksen tavoitteet on saavutettu ja hyödyt ovat kustannuksia suuremmat
- Raportoituja havaintoja
 - Tilinpäätösraportoinnin laatu ja liitetiedot parantuneet → merkitys arvonmuodostukselle kasvanut → parantanut markkinaodotuksia
 - Edellisen perusteella voidaan todeta, että standardit ovat hyvälaatuisia
 - Monimutkaisuus herätti kritiikkiä
 - Standardien täytäntöönpanoa ja valvontaa tukevat mekanismit ovat asianmukaisia
 - Täytäntöönpanossa edelleen eroja jäsenmaiden välillä
 - ESMA vie tulkintakysymykset IFRS IC:lle (säännölliset tapaamiset)
 - ESMA:n koordinoima valvonta yhtenäisen soveltamisen näkökulmasta
 - Vaikka kustannukset syntyvät pääasiassa yrityksille, niin yritykset itse katsoivat, että hyödyt ovat kustannuksia suuremmat
 - Sääntelyn yhtenäisyyttä arvioitiin
 - IAS-asetuksen puitteissa
 - EU:n muun lainsäädännön kanssa

Kahvitauko

- Ohjelma jatkuu klo 10.30

ESMAN ohje vaihtoehtoisista tunnusluvuista

Anu Lassila-Lonka, markkinavalvoja

- ESMA julkaisi 30.6.2015 ohjeen listayhtiöiden taloudellisessa raportoinnissa esitettävistä vaihtoehtoisista tunnusluvuista
- Ohjeet tulevat voimaan 3.7.2016
- Ohjeella korvataan CESRn vuonna 2005 julkaisema vastaava suositus ("CESR Recommendation on Alternative Performance Measures").
 - CESRn suositus on huomioitu Finanssivalvonnan liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuutta koskevissa määräyksissä ja ohjeisissa.
- Ohjetta sovelletaan vaihtoehtoiseihin tunnuslukuihin, jotka sisältyvät liikkeeseenlaskijan julkistamiin säänneltyihin tietoihin (toimintakertomus, puolivuosi/osavuosikatsaus, pörssitiedote) tai esitteisiin
- Ohjetta ei sovelleta vaihtoehtoiseihin tunnuslukuihin, jotka on esitetty IFRS-normiston mukaan laaditussa tilinpäätöksessä

- Taloudellinen tunnusluku, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa taloudellista tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja ja joka on muu kuin sovellettavassa tilinpäätösnormistossa (IFRS) määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku.
- Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ovat esimerkiksi
 - EBITDA
 - Operatiivinen tulos
 - Tulos ilman kertaeriä
 - Kassaperusteinen tulos
 - Nettovelkaantuneisuus

- Määritelmät selvästi ja ymmärrettävästi
 - Esitetään tilinpäätöksen yhteydessä
- Tarkoituksenmukaiset nimet
 - Ei nimiä, jotka lähellä IFRS-tunnuslukujen nimiä
 - Ei tulisi nimetä virheellisesti kertaluontoisiksi, harvinaisiksi tai epätavallisiksi
 - Aikaisempiin kausiin vaikuttaneiden erien, jotka vaikuttavat myös tuleviin kausiin, voidaan vain harvoissa tapauksissa katsoa olevan kertaluontoisia, harvinaisia tai epätavallisia (kuten uudelleenjärjestelykulut tai arvonalentumistappiot)
 - Jatkossa on edelleen mahdollisuus esittää esimerkiksi uudelleenjärjestelykuluilla tai muilla vastaavan tyyppisillä erillä oikaistuja tunnuslukuja (=vaihtoehtoinen tunnusluku)
 - Oikaisuerät nimettävä aiheensa mukaisesti
 - Esitettävä ESMAn ohjeen edellyttämät tiedot, kuten määrittely ja täsmäytys

- Täsmäytys vastaavan ajanjakson tilinpäätöksen lähimpään suoraan täsmäytettävissä olevaan erään, välisummaan tai loppusummaan
 - Täsmäytys esitetään tilinpäätöksen tai puolivuosi/osavuosikatsauksen yhteydessä
- Tulosarviot, tulevaisuutta koskevat arviot, tulosennusteet
 - Jos esitetty vaihtoehtoinen tunnusluku ei ole täsmäytettävissä siitä syystä, että sitä ei ole johdettu tilinpäätöksestä, kuten tulosarviot, tulevaisuutta koskevat arviot tai tulosennusteet, liikkeeseenlaskijan tulisi selostaa kyseisen vaihtoehtoisen tunnusluvun johdonmukaisuus liikkeeseenlaskijan käyttämän sovellettavan tilinpäätösnormiston mukaisesti laadittujen tilinpäätösten laatimisperiaatteiden kanssa

- Vaihtoehtoisen tunnusluvun merkitys ja luotettavuus
 - Tulisi selostaa, miksi vaihtoehtoisen tunnusluvun uskotaan tarjoavan hyödyllistä tietoa taloudellisesta asemasta, rahavirroista tai taloudellisesta tuloksesta sekä siitä tarkoituksesta, jota varten kyseistä vaihtoehtoista tunnuslukua käytetään
- Vaihtoehtoisten tunnuslukujen korostaminen ja esittäminen
 - Ei tulisi korostaa IFRS-tunnuslukujen kustannuksella
 - Ei tulisi viedä huomiota pois IFRS-tunnusluvusta
- Johdonmukaisuus esittämisessä
 - Esittämisen tulisi olla samanlaista kaudesta toiseen
 - Muutokset esittämistavassa tulisi selostaa
 - Jos esittäminen lopetetaan, tulisi perustella miksi
- Viittaamalla noudattaminen mahdollista (ei esitteissä)
 - Viittaus toisiin aikaisemmin julkistettuihin asiakirjoihin, jotka sisältävät vaihtoehtoihin tunnuslukuihin liittyvät tiedot
 - Nopeasti ja helposti käyttäjien saatavilla

Muutoksia listayhtiön tiedonantovelvollisuuteen

Anu Lassila-Lonka, markkinavalvoja

- Avoimuusdirektiivin muutos kansallisesti voimaan 26.11.2015
 - Direktiivi 2014/50/EU
 - HE 11/2015
- Markkinoiden väärinkäyttöasetusta (MAR) sovelletaan 3.7.2016 alkaen
 - Asetus (EU) N:o 596/2014
- Säädöksiin liittyvää yksityiskohtaisempaa säätelyä annetaan teknisissä standardeissa
 - Annetaan komission asetuksina

Säännöllisten taloudellisten raporttien julkistamisvelvollisuus kevenee

- Pakollinen neljännesvuosiraportointi poistuu, jatkossa on velvollisuus julkistaa puolivuositiedotus sekä tilinpäätös ja toimintakertomus
- Listayhtiö voi
 - Julkistaa ainoastaan puolivuositiedotuksen tai tämän lisäksi joko
 - Jatkaa Q1 ja Q3 osavuositiedotusten julkistamista tai
 - Julkistaa Q1 ja Q3 ”kevenetyn” taloudellisen tiedotuksen
- Otettava huomioon lain yleissäännöksiin lisätty johdonmukaisuusvaatimus (AML 1:4 §)
 - Tiedotusten sisällön ei tulisi suuresti vaihdella tilikauden aikana
- Otettava huomioon IFRS-standardien vaatimukset
 - Jos liikkeeseenlaskija julkistaa jatkossa nykyisen käytännön mukaisen Q1 ja Q3 osavuositiedotuksen, taulukko-osassa tulee kertoa, onko tiedotus laadittu IAS 34:n mukaisesti
 - Puolivuositiedotuksen sisältövaatimukset eivät muutu, tiedotuksen taulukko-osa laaditaan IAS 34:n mukaisesti

Tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvät olennaiset tiedot julkistettava

- AML:n nojalla ei ole velvollisuutta julkistaa tilinpäätöstiedote-nimellä otsikoitua säännöllistä taloudellista raporttia
 - AML:n jatkuvan tiedonantovelvollisuuden nojalla on kuitenkin velvollisuus julkistaa tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvät arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavat tiedot ilman aiheetonta viivytystä
 - Keskeiset tiedot tuloksesta ja taloudellisesta asemasta
 - HE:n mukaan julkistettava muun muassa voitonjakoehdotus ja lähiajan näkymät, jos niistä on päätetty
- Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan AML:n mukainen julkistamisvelvollisuus täyttyy Helsingin Pörssin säännöissä edellytetyn tilinpäätöstiedotteen julkistamisella
 - Ei kuitenkaan poista tulosvaroituksen antamisvelvollisuutta

Taloudellisten raporttien julkistamismääräaika ja saatavilla pitoaika pitenevät

- Tilinpäätös ja toimintakertomus julkistettava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä
- Puolivuosisikatsaus julkistettava ilman aiheetonta viivytystä, viimeistään kolmen kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä
 - Samanlainen julkistamisaikataulu kaikille säännöllisesti julkistettaville taloudellisille katsauksille (johdonmukaisuus tiedottamisessa)
- Tilinpäätös, toimintakertomus, selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, tilintarkastuskertomus sekä puolivuosisikatsaus pidettävä liikkeeseenlaskijan internetsivuilla saatavilla vähintään 10 vuotta.
 - Samanlainen saatavilla pitoaika kaikille säännöllisesti julkistettaville taloudellisille katsauksille (johdonmukaisuus tiedottamisessa)
- Ei sovelleta takautuvasti
 - Jos julkistamisesta alle viisi vuotta, saatavilla pitoaika pitenee 10 vuoteen

- Koskee listayhtiöitä, jotka toimivat kaivannaisteollisuudessa tai harjoittavat aarniometsien puunkorjuuta
 - Kerran vuodessa selvitys maksuista valtioiden hallituksille
 - Julkistettava kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä
- Selvityksen yksityiskohtainen sisältö määritellään uudella erillislailla, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2016
- Selvitys annetaan ensimmäisen kerran 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavalta tilikaudelta eli käytännössä alkuvuodesta 2017

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen raportointiin sähköinen raportointiformaatti

- Komission teknisissä sääntelystandardeissa edellytetään, että tilinpäätös ja toimintakertomus julkistetaan sähköistä raportointiformaattia käyttäen (esimerkiksi XBRL)
- Standardit ovat parhaillaan konsultaatiolla, joka päättyy 24.12.2015. ESMA:n on annettava standardit hyväksyttäväksi komissiolle vuoden 2016 loppuun mennessä
- Standardien on määrä tulla voimaan 1.1.2020

Eräiden liikkeeseenlaskijoiden julkistettava säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiovalintansa

- Muun kuin osakkeen liikkeeseenlaskija, arvopaperien nimellisarvo/kirjanpidollinen vasta-arvo vähintään 1000 €, yhtiöoikeudellinen kotipaikka ETA-valtiossa
 - Säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltioksi valittava
 - Joku niistä ETA-valtioista, jossa arvopaperi kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai
 - yhtiöoikeudellisen kotipaikan mukainen ETA-valtio
 - Kotivaltiovalinta on voimassa vähintään kolme vuotta
 - Tieto säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiovalinnasta
 - Julkistettava
 - Toimitettava tiedoksi yhtiöoikeudellisen kotipaikan mukaisen ETA-valtion valvojalle
 - Toimitettava tiedoksi kaikkien niiden ETA-valtioiden valvojille, jossa liikkeeseenlaskijan arvopaperi on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla
- Säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiovalinta koskee myös kolmannelta maasta olevaa liikkeeseenlaskijaa.
 - Joitain eroavaisuuksia, ks. AML 7:3a §

- ESMA perustaa kotisivuilleen portaalin (European Electronic Access Point, EEAP), josta nopea pääsy EU:n jäsenvaltioiden listayhtiöiden julkistamiin säänneltyihin tietoihin
 - Parantaa pienten liikkeeseenlaskijoiden näkyvyyttä sijoittajille
 - Edistää rajan yli tapahtuvaa sijoittamista
- Portaalin on tarkoitus olla käytettävissä 1.1.2018
- Liikkeeseenlaskijan tunnistamista (LEI) ja säänneltyjen tietojen luokittelua koskevat standardin vaatimukset voimaan 1.1.2017
 - Vaikuttaa tietojen julkistamiseen
- Kansalliset tiedotevarastot toimittavat säännellyt tiedot tiedotevarastojen verkkoon yhtenäistä luokittelua käyttäen
 - Tiedoteluokkaa käytetään ohjaustietona, joten oikean tiedoteluokan käytöllä on merkitystä hakutulosten oikeellisuudelle

- Kansallisen tiedotevaraston tiedoteluokkiin tehdään säätelyssä tapahtuvien muutosten vuoksi joitain muutoksia
 - Tilinpäätökselle ja toimintakertomukselle käytetään tilinpäätös ja toimintakertomus- tiedoteluokkaa, vaikka ne julkistettaisiin vuosikertomuksessa
 - Puolivuosisikatsaukselle käytetään puolivuosisikatsaus-tiedoteluokkaa
 - Q1 ja Q3 osavuosisikatsauksille/taloudellisille katsauksille käytetään osavuosisikatsaus- tiedoteluokkaa
 - Johdon osavuotinen selvitys ja neljännesvuosisikatsaus jäävät pois käytöstä
 - Maksuista valtioille sekä ilmoitukselle säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiovalinnasta oma tiedoteluokka
 - Johdon liiketoimien raportoinnille oma tiedoteluokka
- Tiedotteelle tulisi valita tiedotettavaa asiaa parhaiten kuvaava tiedoteluokka, pörssitiedote-tiedoteluokkaa käytetään vain, jos muuta tiedoteluokkaa ei ole käytettävissä

- Jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään jatkossa MAR 17 artiklassa:
 - ”Liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava yleisölle mahdollisimman pian sisäpiirintiedosta, joka koskee suoraan kyseistä liikkeeseenlaskijaa.”
- Sisäpiirintiedon määritelmä (MAR 7 artikla) vastaa käytännössä voimassa olevaa AML:n sisäpiirintiedon määritelmää
 - Riittävän täsmällinen, julkistamaton tieto, joka julkistettuna todennäköisesti vaikuttaisi arvopaperin arvoon
 - Myös osatieto voi täyttää sisäpiirintiedon määritelmän ja tulla siten julkistamisvelvollisuuden piiriin
- MAR:n 17 artiklan säännös ulottuu myös valmisteilla oleviin päätöksiin

Tiedon julkistamisen lykkääminen on edelleen mahdollista

- Tiedon julkistamisen lykkääminen on mahdollista liikkeeseenlaskijan omalla vastuulla, jos:
 - Tiedon välitön julkistaminen todennäköisesti vaarantaisi liikkeeseenlaskijan oikeutetut edut
 - Julkistamisen lykkääminen ei todennäköisesti johtaisi yleisöä harhaan
 - Tiedon luottamuksellisuus pystytään takaamaan
- Liikkeeseenlaskijan ilmoitettava viranomaiselle tiedon julkistamisen lykkäämisestä välittömästi tiedon julkistamisen jälkeen
 - Kansallisesti päätettävissä, edellytetäänkö ilmoituksen yhteydessä toimitettavaksi selvitys lykkäämisen perusteluista vai tuleeko perustelut toimittaa vain viranomaisen pyynnöstä
- Lykkäys- ja ilmoitusmenettelystä säädetään tarkemmin teknisessä standardissa (komission asetus)
- ESMA:n laadittava ohje lykkäysperusteista

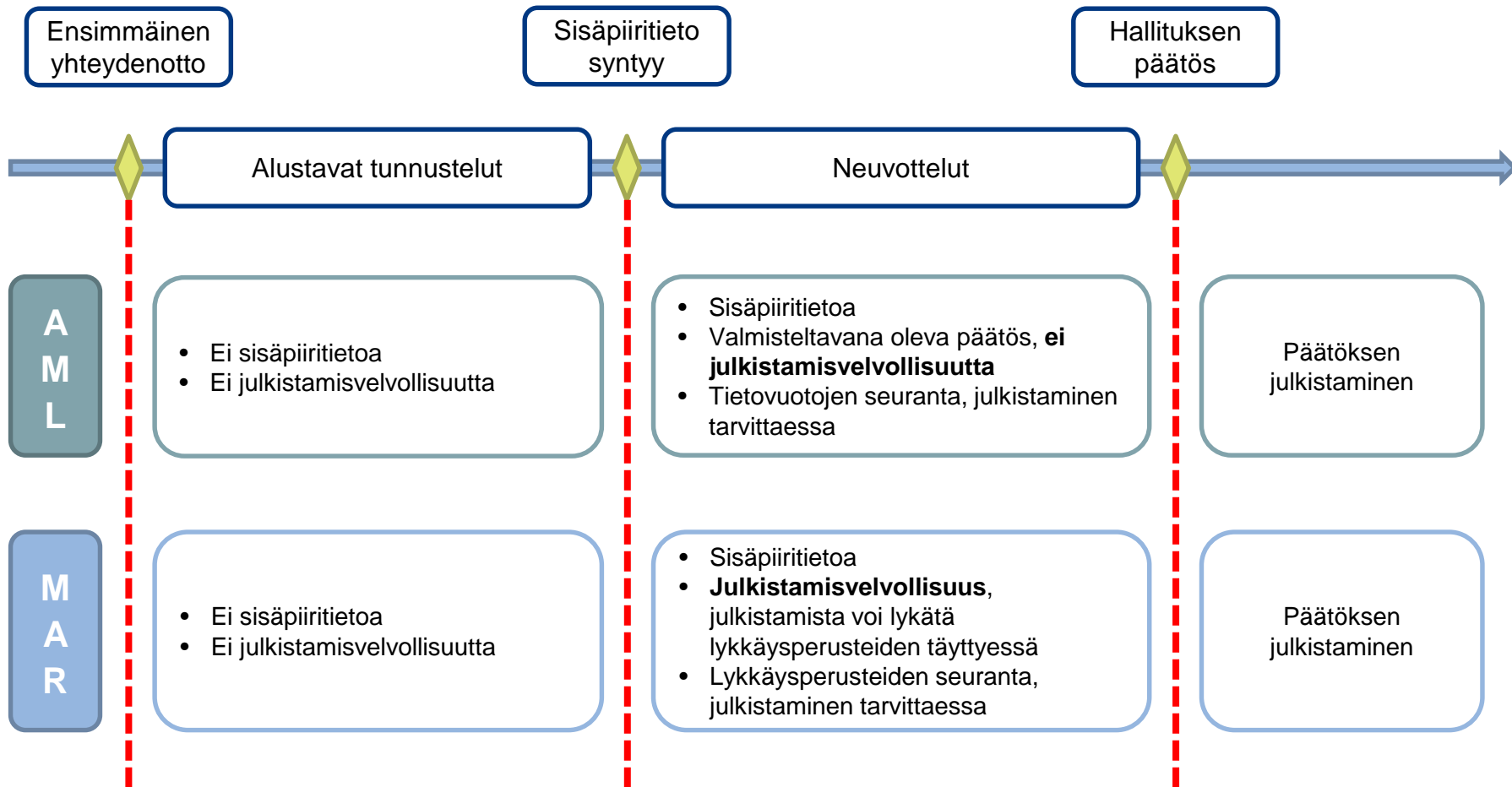

- Lykätty tieto on julkistettava mahdollisimman pian, jos tiedon luottamuksellisuutta pystytään enää takaamaan
 - Samanaikainen julkistaminen, kun tieto ilmaistaan henkilölle, jolla ei ole salassapitovelvollisuutta
 - Julkistaminen viipymättä, jos tieto ilmaistu tahattomasti
- Lykätty tieto on julkistettava myös, jos sisäpiiritietoon liittyvä markkinahuu on riittävän täsmällinen osoittamaan, ettei tiedon luottamuksellisuutta enää pystytään takaamaan

- Tiedon *julkistamiskynnys* aikaistuu, mutta lykkäysmenettelyn johdosta tiedon *julkistamisajankohta* ei välttämättä muutu merkittävästi
- Tiedon julkistamisen lykkääminen tulee sovellettavaksi huomattavasti nykyistä useammin
 - Koskee erityisesti liikkeeseenlaskijan tekemiä päätöksiä
- Liikkeeseenlaskijalla oltava prosessi lykkäyspäätöksen tekemiseen ja lykkäysperusteiden säilymisen seurantaan sekä valmius julkistaa tiedot tietovuototilanteessa
 - Vrt. tietovuotojen seuranta nykytilanteessa

Jatkuva tiedonantovelvollisuus AML vs. MAR – esimerkkinä sopimusneuvottelut

Johdon liiketoimien ilmoittaminen ja julkistaminen sekä sisäpiiriluettelot

Pia Ovaska, lakimies

- Sisäpiiriluettelot
- Johdon liiketoimien ilmoittaminen ja julkistaminen
 - Keskeiset muutokset
 - Liiketoimien ilmoittaminen
 - Ilmoitettavat tiedot
 - Liiketoimien julkistaminen
 - Suljettu ikkuna

- Liikkeeseenlaskijalla tai sen puolesta/lukuun toimivalla velvollisuus ylläpitää luetteloja henkilöistä, joilla pääsy sisäpiirintietoon ja jotka
 - Työskentelevät sopimuksen perusteella
 - Muutoin suorittavat tehtäviä, joiden kautta pääsy sisäpiirintietoon (esim. neuvonantajat, kirjanpitäjät, luottoluokituslaitokset)
- Asetus ei erottele pysyviä sisäpiiriläisiä ja hankekohtaisia sisäpiiriläisiä
 - Liikkeeseenlaskija voi kuitenkin edelleen ylläpitää erillisiä luetteloja
- Liikkeeseenlaskija vastaa myös sen puolesta tai lukuun toimivien sisäpiiriluettelon ylläpitämisestä
 - Liikkeeseenlaskijalla oikeus tutustua puolesta ja lukuun toimivan sisäpiiriluetteloon
- Sisäpiiriluettelon päivittäminen viipymättä
- Säilytys viisi vuotta laatimisesta/päivittämisestä
- Sisäpiiriluettelon tiedoista säädetään teknisessä standardissa

Tekninen täytäntöönpanostandardi sisäpiiriluettelon muodosta ja päivittämisestä (luonnos)*

- Teknisen standardin liitteenä hankerekisterin, pysyvien sisäpiiriläisten ja SME Growth Market -yhtiöiden luetteloiden mallit
- Finanssivalvonta laatii erillisen pohjan, jonka mukaisesti tiedot toimitetaan
- Teknisen standardin (luonnos) mukaiset sisäpiiriluettelon tiedot
 - rekisterin perustamispäivä
 - henkilön yksilöintitiedot (etu- ja sukunimi, tyttönimi, henkilötunnus ja syntymäaika)
 - peruste ja ajankohta, jolloin henkilön merkittiin rekisteriin
 - myös ajankohta, jolloin peruste rekisteriin merkitsemiselle päättyi
 - työnantajayhtiön tiedot, työpuhelin
 - kotipuhelin ja -osoite, matkapuhelin

*Final Report: Draft technical standards on the Market Abuse Regulation, 28.9.2015 (ESMA/2015/1455)

Johdon/lähipiirin liiketoimien ilmoittaminen ja julkistaminen – keskeiset muutokset

- MAR 19 artikla: Johtohenkilöiden/lähipiirin liiketoimien ilmoittaminen ja julkistaminen
 - Ei julkista sisäpiirirekisteriä, vaan velvollisuus ilmoittaa ja julkistaa johtohenkilöiden/lähipiirin liiketoimet
- Ilmoittamista ja julkistamista koskevat määräajat lyhenevät
- Ilmoitettavien rahoitusvälineiden ja liiketoimien joukko laajenee
- Johtohenkilöiden kaupankäyntiä koskeva suljettu ikkuna
- Vaikutusvaltayhteisöjen liiketoimien ilmoittaminen ja julkistaminen ?
- Koskee myös jvk-lainojen liikkeeseenlaskijoita sekä First North -yhtiöitä

Johtohenkilöiden/lähipiirin liiketoimien ilmoittaminen (MAR 19 art.)

- Liikkeeseenlaskijan ilmoitettava johtotehtävissä toimiville kirjallisesti MAR 19 artiklan velvollisuuksista ja laadittava luettelo johtotehtävissä toimivista henkilöistä ja heidän lähipiiriinsä kuuluvista
- Johtotehtävissä toimivien ilmoitettava lähipiiriin kuuluville kirjallisesti MAR 19 artiklan velvollisuuksista
 - Jäljennös ilmoituksesta säilytettävä
- Johtohenkilöt/lähipiiri ilmoittavat rahoitusvälineiden liiketoimet liikkeeseenlaskijalle ja toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään 3 työpäivän kuluessa kaupasta (T+3)
 - Voi valtuuttaa liikkeeseenlaskijan/muun tahon toimittamaan ilmoituksen
- Komission tekninen standardi ilmoitustavasta ja ilmoitettavista tiedoista (luonnos)

Tekninen täytäntöönpanostandardi ilmoitustavasta ja ilmoitettavista tiedoista (luonnos)

- Teknisen standardin liitteenä tiedot, jotka johtohenkilö/lähipiiri ilmoittavat
 - Ei varsinainen lomake
- Finanssivalvonta laatii sähköisen lomakkeen, jolla ilmoitukset voidaan tehdä ja julkistaa ilmoitusten toimittamistavan verkkosivuillaan
 - Lomakkeet suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi
- Teknisen standardin (luonnos) määrittelemät ilmoitettavat tiedot
 - Nimi ja asema
 - Liikkeeseenlaskijan tiedot (nimi, LEI)
 - Tiedot liiketoimesta (instrumentti, transaktion laatu, ajankohta)
 - Transaktiokohtaiset tiedot (eriteltynä kaikki kaupat, volyymit ja hinnat)
 - Aggregoidut tiedot (ylin ja alin toteutunut hinta sekä painotettu keskihinta)
 - Kauppapaikan tiedot

■ Johtohenkilö

- Liikkeeseenlaskijan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenet
- Muut ylemmän tason johtajat, joilla säännöllinen pääsy sisäpiirintietoon ja joilla valtuudet tehdä kehitystä ja liiketoimintaa koskevia päätöksiä

■ Lähipiiri

- Puoliso/vastaava kumppani
- Huollettavana oleva lapsi
- Sukulainen, joka asunut samassa taloudessa väh. 1 vuoden ajan
- Johtotehtävissä toimivan henkilön/hänen lähipiirinsä
 - määräysvaltayhteisöt
 - vaikutusvaltayhteisöt

■ MAR 3 artiklan 26 d) kohdan vaikutusvaltayhteisön tulkinnasta keskustelua

- katsotaanko lähipiiryhtiöiksi kaikki yhtiöt, joissa listayhtiön sisäpiiriläinen on johtotehtävissä (hallituksen / hallintoneuvoston/ johtoryhmän jäsen) vai edellytetäänkö tämän lisäksi omistusta tai muuta taloudellista yhteyttä
- MAR:n eri kieliversioissa tulkinnanvaraisuutta
- asia vielä ESMAn käsittelyssä

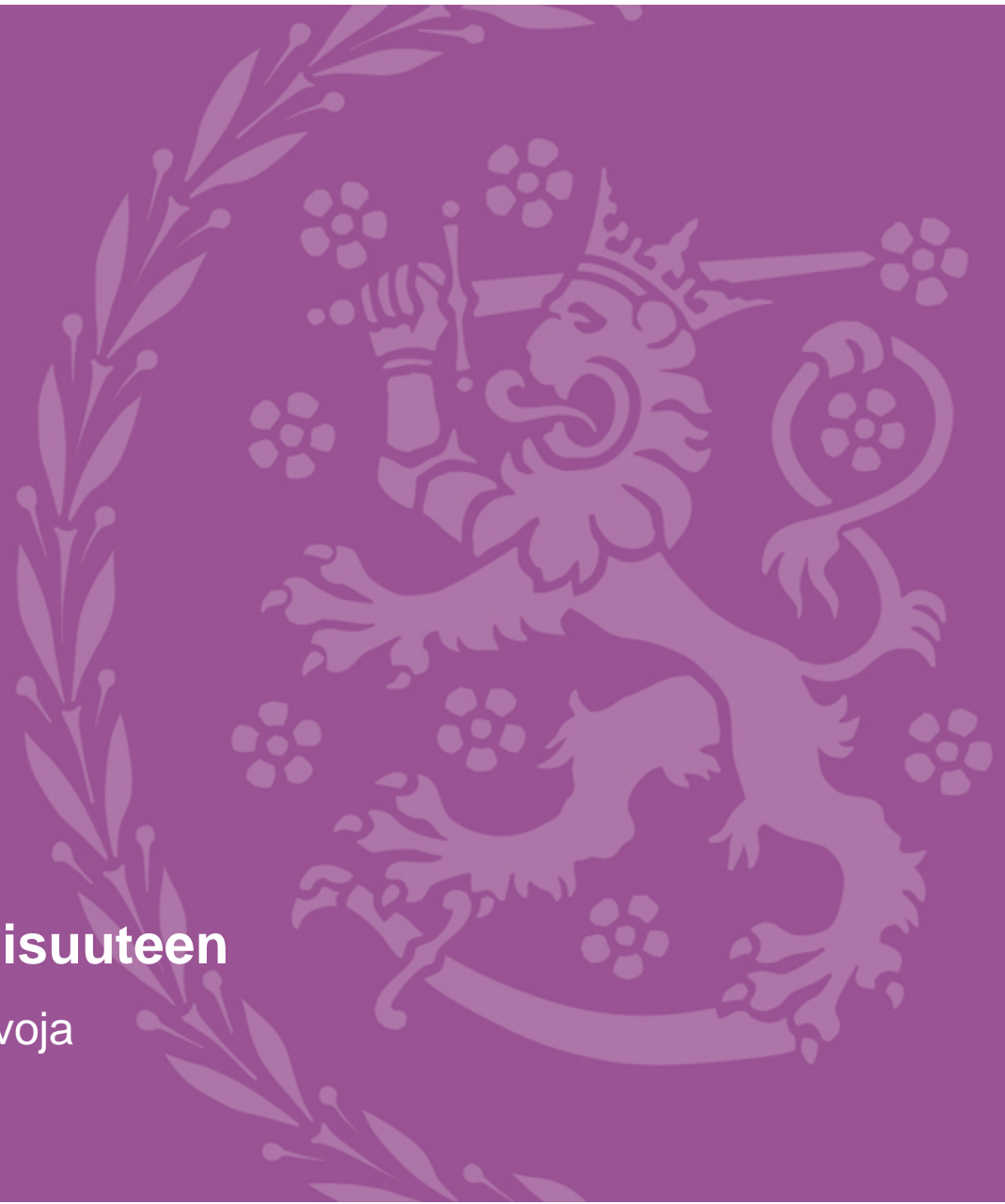
- Liikkeeseenlaskijan osakkeisiin, vieraan pääoman ehtoisiin rahoitusvälineisiin ja niihin liittyviin johdannaisiin ja muihin rahoitusvälineisiin liittyvät liiketoimet
- Liiketoimet säännellyllä markkinalla, MTF-, OTF- ja OTC -markkinalla
- Laajenee koskemaan myös rahoitusvälineen lainauksia, omaisuudenhoitoa ja sijoitussidonnaisia vakuutuksia
- Liiketoimet kori- ja indeksituotteilla
- Ilmoitusvelvollisuuden raja-arvo 5 000 € / kalenterivuosi, mahdollisuus korottaa kansallisesti 20 000 €:oon
- ESMAn tekninen neuvo, jonka pohjalta komissio antaa asetuksen ilmoitettavista liiketoimista

- Liikkeeseenlaskijan julkistettava saamansa ilmoitukset
 - Pörssitiedotetta vastaavalla tavalla ja tiedotteen toimittaminen tiedotevarastoon
 - Tiedot saatavilla liikkeeseenlaskijan internetsivuilla vähintään 5 vuotta
 - Julkistaminen viimeistään 3 työpäivän kuluessa liiketoimesta
- Johdon liiketoimien julkistamista varten todennäköisesti oma tiedoteluokka (Managers' transactions)
- Suljettu ikkuna
 - Johdon liiketoimia koskeva suljettu ikkuna 30 päivää ennen tilinpäätöksen tai osavuosikatsauksen julkistamista
 - Poikkeukset mahdollisia (mm. sisäpiiriläisen taloudellinen tilanne, kannustinohjelmat),
 - komission asetuksella tarkempaa sääntelyä

Muutoksia liputusvelvollisuuteen

Marianne Demecs, markkina- ja menettelytapavalvoja

- Taustalla avoimuusdirektiivin muutos (2013/50/EU)
 - Lisäksi annettu komission delegoitu asetus (EU) 2015/761
- Direktiivin tavoitteita
 - Syvempi liputussäätelyn harmonisointi
 - Läpinäkyvyys merkittävistä johdannaispositioista
- Arvopaperimarkkinalain muutos (L 1278/2015) voimaan 26.11.2015
- ESMA:n indikatiivinen luettelo liputusvelvollisuuden piiriin kuuluvista rahoitusvälineistä:
<http://www.esma.europa.eu/page/transparency>

- Liputusvelvollisuus ***poistui***
 - osasta sopimuksia ja järjestelyjä, jotka toteutuessaan johtavat liputusrajan rikkoutumiseen
 - rahoitusvälineistä, jotka johtavat omistus- tai ääniosuuden vähenemiseen
 - rahoitusvälineistä, jotka oikeuttavat hankkimaan myöhemmin liikkeeseen laskettavia uusia osakkeita
- Liputusvelvollisuus ***laajeni***
 - ns. käteisselvitetäviin johdannaissopimukseen
 - olemassa olevan ja tulevan omistuksen yhteismäärästä myös pelkkään ”tulevaan omistukseen” (=rahoitusvälineisiin)

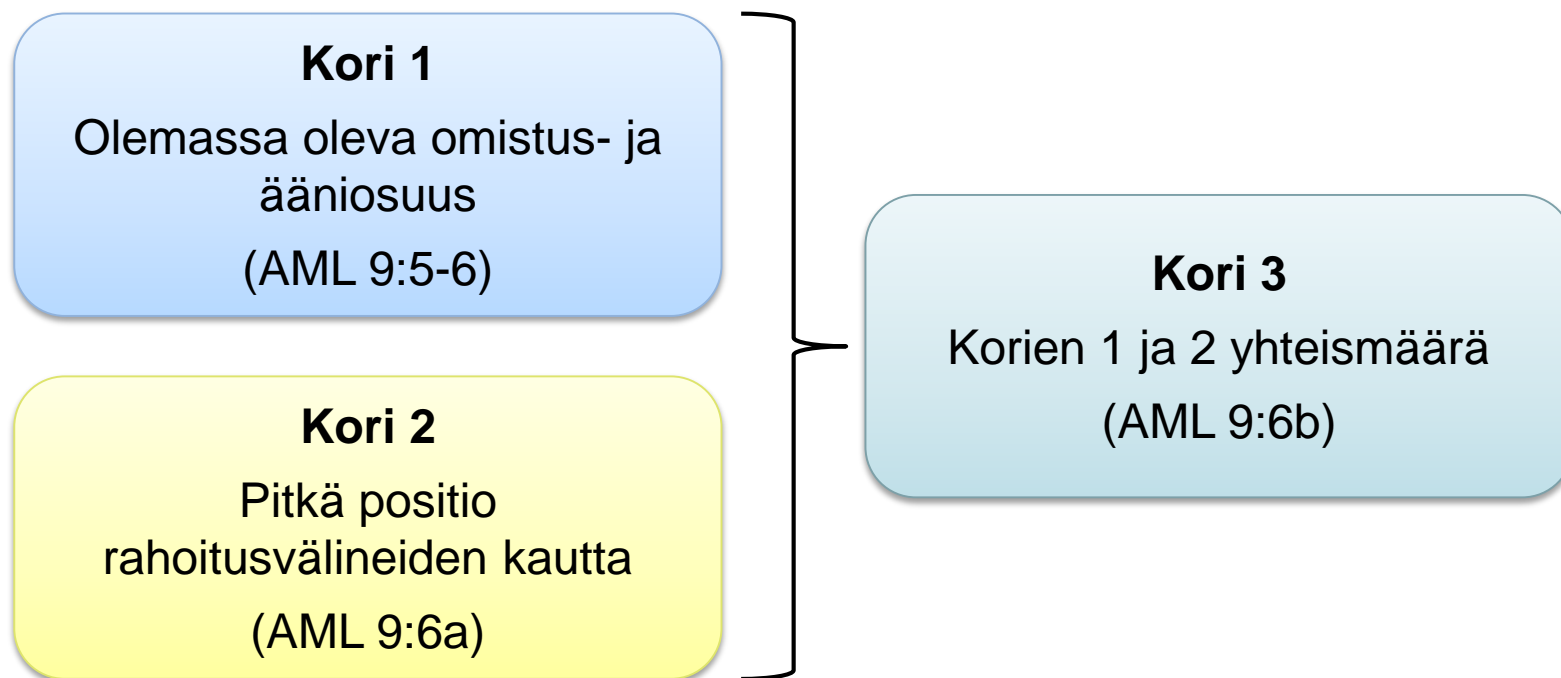

- Liputusrajat ja liputusilmoituksen tekemisen määräajat säilyvät ennallaan
- Olemassa olevan omistuksen liputus ei muutu, vaan muutokset liittyvät tulevaan omistukseen
- Liputusvelvollisuus edelleen sekä osakkeenomistaja- että määräysvaltapiiirikohtainen
- Myös poikkeukset liputusvelvollisuuteen säilyvät pääosin ennallaan
 - Laskusääntöihin tarkennuksia teknisissä standardeissa
 - Uusi stabilointia koskeva poikkeus

Liputusvelvollisuuden kolme ”koria”

- Liputusvelvollisuus syntyy, kun omistus- tai ääniosuus missä tahansa korissa saavuttaa, ylittää tai alittaa liputusrajan

- Liputusvelvollisuus kohdistuu rahoitusvälineisiin, jotka
 - oikeuttavat **hankkimaan jo liikkeeseen laskettuja** osakkeita TAI
 - johtavat sitä vastaavaan taloudelliseen asemaan
- Liputusvelvollisuus kattaa sekä
 - osaketoimituksena toteutettavat rahoitusvälineet että
 - nettoarvon tilityksenä toteutettavat rahoitusvälineet

- Rahoitusvälineet, jotka voidaan toteuttaa osaketoimituksena:
 - omistus- ja ääniosuus lasketaan kohde-etuusosakkeiden nimellismäärän perusteella
- Rahoitusvälineet, jotka voidaan toteuttaa vain nettoarvon tilityksenä:
 - omistus- ja ääniosuus lasketaan kohde-etuusosakkeiden deltakorjatun määrän perusteella
 - delta-arvo lasketaan päivittäin ja sen muutos voi johtaa liputusrajan rikkoutumiseen

- Sääntely ei ole kohdeyhtiön velvollisuuksien osalta muuttunut
 - Saatu liputusilmoitus julkistettava ilman aiheetonta viivytystä
- Kohdeyhtiön osakkeiden ja äänien kokonaismäärästä tiedottaminen
 - Muutoksista olisi selkeää tiedottaa erillisellä tiedotteella, kun uudet osakkeet on merkitty kaupparekisteriin.
 - Tiedote viimeistään sellaisen kuukauden lopussa, jonka aikana kyseiset määrät ovat muuttuneet

- Liputuslomakkeella jaottelu ”koreihin” 1, 2 ja 3
 - Yhtiön tiedotteessa omistus tulisi esittää samoin
- Ilmoituksen perusteena voi olla hankinnan ja luovutuksen lisäksi esim.
 - rahoitusvälineen toteutus tai delta-arvon muutos
- Liputusrajoja en enää rastiteta lomakkeeseen
- Lomakkeessa ei erillisiä sarakkeita osakkeille ja äänille, mutta ne tulee entiseen tapaan erotella, jos äänivaltaeroja

6. Liputusvelvollisen (liputusvelvollisten) osuus:

	% osakkeista ja äänistä (7.A:n yhteismäärä)	% osakkeista ja äänistä rahoitusvälineiden kautta (7.B:n yhteismäärä)	Yhteenlaskettu %- osuus (7.A + 7.B)	Kohdeyhtiön osakkeiden ja äänien kokonaismäärä
Osuus liputusvelvollisuuden synnyttäneen oikeustoimen jälkeen	Click here to enter text. Kori 1	Click here to enter text. Kori 2	Click here to enter text. Kori 3	Click here to enter text.
Edellisessä liputusilmoituksessa ilmoitettu osuus (jos liputettu)	Click here to enter text.	Click here to enter text.	Click here to enter text.	

- Finanssivalvonnan verkkopalvelussa liputusvelvollisuuteen liittyvää käytännön ohjeistusta
- Listayhtiölle.fi > Liputus -sivustolla
 - Liputuslomake
 - Liputusta koskevia kysymyksiä ja vastauksia
 - Liputusesimerkkejä
- LiputusMOK kumottu 26.11.2015 lukien
 - Tilalle lisää käytännön ohjeistusta Listayhtiölle.fi > Liputus –sivustolle

Ville Kajala

010 831 5226

ville.kajala@fiva.fi

Marianne Demecs

010 831 5366

marianne.demecs@fiva.fi

